

עפ 9162/23 - פלוני 1. אדם אלסאנע 2. סלימאן אלסאנע טלעת אלסאנע נ' מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 9162/23 ע"פ 5815/24 עפה"ג 1338-04-25

לפני: כבוד השופט יוסף אלרון כבוד השופט אלכס שטיין
כבוד השופטת רות רונן

המערער בע"פ 9162/23
המערעים בע"פ 5815/24
המערער בעפה"ג 1338-04-25
נגד

פלוני 1. אדם אלסאנע 2. סלימאן אלסאנע
טלעת אלסאנע

המשיבה: מדינת ישראל
ערעורים על הכרעת הדין וגזרי הדין של בית
המשפט המחוזי באר שבע שניתנו על ידי השופט
י' עטר בימים 6.6.2024, 7.12.2023,
ו-17.2.2025 בהתאמה, בת"פ 23280-07-21
ועל ידי השופטת ד' כהן ביום 4.6.2024 בת"פ
8067-06-21
כ"ז באייר התשפ"ה (25 במאי 2025)

תאריך הישיבה:
בשם המערער בע"פ 9162/23
בשם המערעים בע"פ 5815/24 והמערער
בעפה"ג 1338-04-25 :
בשם המשיבה:
בשם שירות המבחן
לנוער:
בשם שירות המבחן
למבוגרים:

עו"ד ויסאם לידאוי
עו"ד אושרה פטל-רוזנברג

פסק-דין

השופט אלכס שטיין:

הערעורים

1. לפנינו ארבעה ערעורים שהדיון בהם אוחד:

· ע"פ 9162/23, בגדרו מערער חא"ב - קטין בן 17.5 בזמן ביצוע העבירות נושא דיונו, שהיה לבגיר בזמן משפטו - על עונש המאסר בפועל למשך 22 חודשים אשר הושת עליו, לצד מאסר על-תנאי, ביום 7.12.2023, בת"פ (מחוזי ב"ש) 23280-07-21 (השופט י' עטר).

· ע"פ 5815/24, בגדרו מערערים אדם אלסאנע (להלן: אדם) וסלימאן אלסאנע (להלן: סלימאן) על עונש המאסר בפועל למשך 24 חודשים אשר הושת על כל אחד מהם, לצד מאסר על-תנאי, ביום 4.6.2024, בת"פ (מחוזי ב"ש) 8067-06-21 (השופט ד' כהן).

· עפה"ג 1338-04-25, בגדרו מערער טלעת אלסאנע (להלן: טלעת) על עונש המאסר בפועל למשך 30 חודשים אשר הושת עליו, לצד מאסר על-תנאי, ביום 17.2.2025, בת"פ (מחוזי ב"ש) 23280-07-21 (השופט י' עטר).

2. חא"ב נענש כאמור אחרי שהורשע על פי הודאתו בכתב האישום, במסגרת הסדר טיעון, בידי או ירי של אבן או חפץ אחר לעברו של כלי תחבורה, עבירה לפי סעיף 332א(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין או החוק), וכן בהתפרעות, עבירה לפי סעיף 152 לחוק.

3. אדם וסלימאן נענשו כאמור אחרי שהורשעו על פי הודאותיהם בכתב האישום שתוקן ברביעית, במסגרת הסדר טיעון, בידי או ירי של אבן או חפץ אחר לעברו של כלי תחבורה, עבירה לפי סעיף 332א(ב) לחוק, וכן בהתפרעות, עבירה לפי סעיף 152 לחוק.

4. טלעת נענש כאמור אחרי שהורשע על פי הודאתו בכתב האישום שתוקן בחמישית, במסגרת הסדר טיעון, בידי או ירי של אבן או חפץ אחר לעברו של כלי תחבורה, עבירה לפי סעיף 332א(ב) לחוק, וכן בהתפרעות, עבירה לפי סעיף 152 לחוק.

5. כל אחד מהמערערים ביצע את העבירות בהן הורשע במהלך המהומות שהתרחשו בחודש מאי 2021 כתגובה למבצע "שומר חומות" שניהל צה"ל ברצועת עזה. כל אחד מהמערערים פעל כאמור

מתוך מניע לאומני-גזעני נגד כלי רכב בעלי חזות או סממנים יהודיים, ובכללם כלי רכב השייכים לכוחות הביטחון. מעשים אלו הביאו לחסימת דרכי תנועה והטילו אימה על הנהגים שרכביהם נרגמו באבנים (ולפחות אחד מהם הוצת). המערערים זוהו כחלק מחבורת הפורעים אשר הגיעה למקום בו הותקף באבנים והוצת רכבה של הנהגת ר.צ. נהגת זו ניצלה רק בנס הודות לתושייתו של נהג משאית שעבר במקום, אשר הוציאה מרכבה - שנרגם באבנים - ומילט אותה מהמקום במשאית כאשר הוא נוסע בניגוד לכיוון התנועה. המערערים לא זוהו אמנם כמי שתקפו והציתו את רכבה של ר.צ., אולם החבורה אליה השתייכו עודדה מעשה חמור זה בצעקות "אללה הוא אכבר". עידוד זה משווה חומרה נוספת למעשי המערערים.

הרקע המשפטי

6. הכרעתנו בערעורים אלה מחייבת אותנו לחדד ולקיים הבחנה בין הוראות סעיף 40ד(א) לחוק העונשין לבין האמור בסעיף 40ד(ב) לחוק.

להלן דברו של המחוקק בכל אחד מהסעיפים הללו:

(א) קבע בית המשפט את מתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון המנחה ומצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם, רשאי הוא לחרוג ממתחם העונש ההולם ולקבוע את עונשו של הנאשם לפי שיקולי שיקומו, וכן להורות על נקיטת אמצעי שיקומי כלפי הנאשם, לרבות העמדתו במבחן לפי סעיפים 82 או 86 או לפי פקודת המבחן [נוסח חדש], התשכ"ט-1969 (להלן: חלופת השיקום הכללית).

(ב) היו מעשה העבירה ומידת אשמו של הנאשם בעלי חומרה יתרה, לא יחרוג בית המשפט ממתחם העונש ההולם, כאמור בסעיף קטן (א), אף אם הנאשם השתקם או אם יש סיכוי של ממש שישתקם, אלא בנסיבות מיוחדות ויוצאות דופן, לאחר שבית המשפט שוכנע שהן גוברות על הצורך לקבוע את העונש במתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון המנחה, ופירט זאת בגזר הדין (להלן: חלופת השיקום החריגה).

7. כפי שקבע המחוקק, לחלופת השיקום הכללית אין תחולה ביחס לנאשם שמעשיו הפליליים ומידת אשמו הגיעו לכדי חומרה יתרה. במקרים כאלה, הנאשם יוכל ליהנות, אם בכלל, מחלופת השיקום החריגה בלבד - וזאת, בהתקיים "נסיבות מיוחדות ויוצאות דופן", דהיינו: כאשר תהליך השיקום שעבר הנאשם, בין אם הוא הסתיים ובין אם עודנו נמשך, הביא לכדי "מהפך מוכח באישיותו, בתפיסותיו ובהלכותיו" (ראו: ע"פ 5579/19 מדינת ישראל נ' מלחם, פסקה 9 (9.2.2020) (להלן: עניין מלחם);

ע"פ 2125/18 דוד נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (18.12.2018); ע"פ 205/18 מדינת ישראל נ' אברהמים, פסקה 12 (25.4.2018); ע"פ 8622/14 ג'רבי נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (16.7.2015); כמו כן ראו דבריו של השופט י' אלרון בפסקה 8 לפסק דינו בע"פ 6637/17 קרנדל נ' מדינת ישראל (18.4.2018) (להלן: עניין קרנדל). תנאי זה ייקרא להלן דרישת המהפך.

8. דרישת המהפך כתנאי להיותו של הנאשם ראוי לענישה שיקומית, למרות חומרתם היתרה של המעשים בגינם הוא הורשע, היא דרישה שבלעדיה אין. כך קבע המחוקק בדרשו "נסיבות מיוחדות ויוצאות דופן", ואת דברו נקיים. באשר למעשי עבירה בעלי "חומרה יתרה" - מעשים אלה כוללים, בראש ובראשונה, פשעים חמורים כדוגמת רצח שבוצע במתכוון או מתוך אדישות (ואעיר כי מסיבה זו אינני מסכים עם יישום הדרישה שבה עסקינן אשר נעשה על ידי שופטי הרוב בעניין קרנדל, ומביע הסכמה מלאה עם עמדת חברי השופט, אלרון). כמו כן, מעשים אלה כוללים עבירות מסוג פשע חמור אשר חוזרות על עצמן במקרים רבים ומסבות פגיעה קשה בשלום הציבור ובביטחונו; הווה אומר: פשעים חמורים שהגיעו לכדי "מכת מדינה". התמודדות עם פשעים כאלה מחייבת אותנו להעמיד בראש הסולם את שלום הציבור ואת ביטחונו; וכפועל יוצא מכך, ענישת העבריינים חייבת להיות מרתיעה ברמת הפרט והכלל, ועליה לכלול בתוכה, כרכיב עיקרי והכרחי, מאסר ממושך בין כותלי הכלא שמטרתו "להוציא את העבריין מהמשחק" ולשלול ממנו את היכולת לבצע עבירות נוספות - כל זה, כמובן, בגבולותיו של עיקרון ההלימה (ראו: סעיפים 40ב, 40 ו-40א לחוק העונשין). במקרים כאלה, ככלל, אין שום מקום לענישה שיקומית של העבריין הבגיר - זאת, מאחר שאנו חייבים לשקם את שלום הציבור שומר-החוק ואת ביטחונו על ידי שלילת יכולתו של העבריין לשוב לסורו וכן על ידי הרתעת העבריינים הפוטנציאליים מביצוען של עבירות דומות (ראו: ע"פ 4077/22 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (28.7.2022)).

9. במקרה שהובא להכרעתנו מדובר בארבעה עבריינים צעירים אשר ביצעו, לצד מעשי התפרעות, פשע חמור אשר כלל יידוי אבן (או חפץ אחר) "לעבר כלי תחבורה בנסיעה, באופן שיש בו כדי לסכן את בטיחותו של הנוסע בכלי התחבורה או את מי שנמצא בקרבת כלי התחבורה, במטרה לפגוע בנוסע או במי שנמצא בקרבה כאמור" (ההדגשה הוספה - א.ש.). העונש המרבי שהמחוקק ראה להטיל בגין מעשה פשע כאמור הוא עשרים שנות מאסר; וכפי שהזדמן לי להבהיר, "עונשי מאסר מרביים אינם באים לקבוע אך ורק את גבולה העליון של סמכות הענישה שבידי בתי המשפט. עונשים כאמור מבטאים את רמת הענישה הראויה במקרים החמורים ביותר של ביצוע העבירה שבה עסקינן, ומהם ניתן וראוי לגזור את מתחם העונשים עבור מקרים פחות חמורים" (ראו: ע"פ 147/21 מדינת ישראל נ' ביטון, פסקה 8 (14.2.2021); כמו כן ראו: ע"פ 3124/18 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 16 לפסק דיני והאסמכתאות שם (14.8.2019)). פשעים אלה, כאמור, הטילו אימה על ציבור הנהגים שרכביהם הותקפו בפראות ממניעים לאומניים - זאת, כאשר מדובר במעשים שחוזרים על עצמם במקרים רבים.

10. עסקינן אפוא במעשים שיש בהם "חומרה יתרה"; ולפיכך, בקשות השיקום שהועלו לפנינו על ידי ארבעת המערערים נופלות בגדרי חלופת השיקום החריגה.

11. כפי שיובהר להלן, מתוך ארבעת המערערים רק אחד - חא"ב - הראה מהפך מוכח ותיקון משמעותי באישיותו, בתפיסותיו ובהלכותיו. מערער זה גם היה קטין (בן 17.5) בזמן שביצע את מעשי העבירה, ועל כן רק הוא ראוי, לטעמי, לענישה שיקומית. אצל יתר המערערים דרישת המהפך אינה מתקיימת. בהתאם לכך, ענישתם של שלושת אלו צריכה להגשים את הרתעת הפרט, את הרתעת הכלל ואת שלילת יכולתו של העבריין המורשע לבצע עבירות דומות בעתיד - כל זה, כמובן, בגבולותיו של עיקרון ההלימה; ואפרט.

חא"ב

12. לפי התרשמותו של שירות המבחן לנוער, כמתועד בתסקירו מיום 26.3.2025, מערער זה ביצע את העבירות בהן הורשע בהיותו קטין, במטרה לרצות את חבריו ולהוכיח את השתייכותו אליהם. כיום, המערער מבין שעשה טעות חמורה ומביע צער על כך. שירות המבחן מדווח כי חא"ב חושש מריצוי המאסר בכלא, אולם מבין כי ייתכן שעונש זה יהא הכרחי ומכבד את החלטת בית המשפט המחוזי. שירות המבחן מציין שהתייחסות זאת לגזר הדין היא משמעותית, שכן היא "מעידה על בגרות ועל הבנה כי [חא"ב] ביצע מעשים חמורים ועל כן ישנם מחירים שעליו לשלם". על רקע זה, ועל רקע הטיפול השיקומי המשמעותי שמערער זה עבר אצל שירות המבחן ובמחלקה לשירותים חברתיים של הרשות המקומית אליה הוא משתייך, וכן בהתחשב בכך שהלה נרתם לשירות לאומי של שנה במסגרתו של מתנ"ס ומבצעו בהצלחה רבה עד כדי הפיכתו "לחלק בלתי נפרד מהפעילות במתנ"ס ולגורם משמעותי בקהילה" (כמצוין באישור האגודה להתנדבות מיום 29.12.2024) - סבורני כי חא"ב עומד בדרישת המהפך. בהתאם לכך, בין אם נחיל עליו את דין הקטינים, לאור היותו קטין בזמן שביצע את העבירות בהן הורשע ובגיר בזמן משפטו (ראו: סעיפים 1א(א) ו-5א(א) לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971), ובין אם נלך לפי האמור בסעיף 40ד(ב) לחוק העונשין ביחס לכלל הנאשמים - נמצא אותו ראוי לענישה שיקומית שאינה כוללת מאסר בין כותלי הכלא.

13. חא"ב עבר תיקון משמעותי בחייו והפך לאזרח נורמטיבי שתורם לחברה. התגייסותו לשירות לאומי של שנה אחת והמאמצים שהלה משקיע במסגרתו הינם מרשימים מאד. כדברי באת-כוחו, מאמציו אלו של חא"ב מעידים לא רק על תיקון ככזה, אלא גם על רצונו הכן לקשור את עצמו בקשר הגורל שבין החברה הבדואית למדינת ישראל. מטעמים מיוחדים אלה, ובשים לב להיותו של חא"ב קטין בזמן ביצוע העבירות, אציע לחבריי לקבל את המלצת שירות המבחן לנוער ולהמיר את מאסרו של חא"ב בעונש שיקומי.

14. באופן קונקרטי, אציע לחבריי להפחית את תקופת מאסרו של חא"ב ל-9 חודשים אשר ירוצו בעבודות שירות ולהטיל עליו צו מבחן למשך שנתיים. המאסר על-תנאי שהושת עליו בגזר הדין קמא ייותר על כנו.

אדם

15. לפי התרשמותו של שירות המבחן, כמתועד בתסקירו מיום 22.5.2025, אדם החל בהליכי שיקומו במסגרת התנדבותית ובקבוצה טיפולית שעניינה "צדק מאחה קהילתי". כמו כן הוא פעיל כמתנדב המסייע לתושבי היישובים בעוטף ישראל שחוזרים לבתיהם, אותם נאלצו לעזוב עקב התקפת ארגוני הטרור מרצועת עזה. לצד התפתחות חיובית זו, מציין שירות המבחן כי אדם עודנו זקוק לשיפור יכולות ההתמודדות שלו עם מצבים חברתיים קונפליקטואליים וכי הוא טרם נישל מעצמו קווי התנהגות מרצים ואימפולסיביים ואת הצורך לספק את תחושת הנראות ולקבל הערכה מסביבתו.

16. שירות המבחן ממליץ להטיל על אדם עונש שיקומי על-מנת לאפשר לו להעמיק בטיפול וכדי למנוע את התממשותו של "סיכון רגרסיבי בחשיפה לגורמים שוליים במסגרת המאסר".

17. המלצה זו לא נוכל לקבל מטעמים משפטיים: פשיטא הוא, שמקרהו של אדם אינו מקיים את דרישת המהפך. צעדי השיקום והתיקון בהם הוא נקט הם בגדר התחלה טובה, ותו לא. לא נותר לנו אלא לקוות שאדם יתמיד ללכת במסלול השיקום ואם יצליח, הדבר יזקף לזכותו בבוא העת.

18. באשר לעונש שהושת על אדם - לטעמי, בשים לב לחומרתה המופלגת של העבירה לפי סעיף 332א(ב) לחוק העונשין, שכאמור נעברה על ידי אדם, מדובר בעונש מידתי ואף מקל. בעניין זה אפרט בהמשך דבריי ביחס לכלל המערערים.

סלימאן

19. תסקיר שירות המבחן מיום 22.5.2025, שהוגש בעניינו של סלימאן, מדווח על פועלו במסגרות טיפוליות הזרות לאלו שאדם פועל במסגרתן, אך לצד זאת מסופר על היעדר הצלחה בטיפול. ברי הוא אפוא כי סלימאן אינו מקיים את דרישת המהפך. אין תמה כי שירות המבחן אינו ממליץ על ענישה שיקומית במקרהו של סלימאן, אולם מבקשנו לקצר את מאסרו של סלימאן ככל שהדבר מתאפשר.

20. הדבר אינו מתאפשר. העונש שהושת על סלימאן - בשים לב לחומרתה המופלגת של העבירה לפי סעיף 332א(ב) לחוק העונשין, שכאמור נעברה על ידו - הוא בלי ספק עונש מידתי ואף מקל. בעניין זה, כאמור, אפרט בהמשך דבריי בהתייחס לכלל המערערים.

טלעת

21. תסקיר שירות המבחן מיום 21.5.2025 לא בא בהמלצה טיפולית-שיקומית בעניינו של טלעת. דבר זה אינו מפתיע: כפי שעולה מהתסקיר, טלעת כלל אינו נמצא במסלול של שיקום ותיקון, והוא רחוק

שנות-אור מקיומה של דרישת המהפך. בנסיבות אלו, עונש המאסר למשך 30 חודשים בין כותלי הכלא, אשר הושת על טלעת, לצד מאסר על-תנאי, רחוק מלהיות מפליג בחומרתו. כפי שכבר צוין על ידי, בעניין זה, אפרט בהמשך דבריי בהתייחס לכלל המערערים.

22. עיקר ערעורו של טלעת מופנה כלפי הרשעתו. בבסיס הערעור מונחת בקשת החזרה מההודאה שעל יסודה טלעת נמצא אשם במיוחס לו. הודאה זו נמסרה במסגרת הסדר טיעון שהובן היטב על ידי טלעת בהיותו מיוצג על ידי סניגור. בא-כוחו הנוכחי של טלעת מעלה בערעורו טענה בדבר כשל בייצוג בהליך קמא, אולם הוא לא צירף את תגובת קודמו, כאשר בקשת החזרה מההודאה אינה מלווה בגרסת חפות סדורה ונראית כנובעת מאכזבתו של טלעת מהעונש שהושת עליו. בנסיבות אלה, טענתו של טלעת בדבר כשל בייצוג ובקשתו לחזור בו מההודאה שמסר במסגרת הסדר הטיעון, דינן להידחות בהתאם לכללים הידועים (ראו: ע"פ 2840/23 קוטובסקי נ' מדינת ישראל, פסקה 17 לפסק דינו של חברי השופטי' אלרון(6.6.2023); וכן ע"פ 8777/18 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקאות 10-14 לפסק דיני (29.10.2019)).

כפי שהוסבר על ידי השופט נ' הנדל,

"הנאשם אינו בגדר 'סוחר בשוק' המשפט הפלילי. הוא אינו [...] בן חורין לעבור מהודאה לכפירה בכל עת אשר יחפוץ." (ראו: ע"פ 3227/10 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (24.1.2011)).

23. כאן המקום להתייחס למדיניות הענישה, אשר נקוטה בידינו ביחס לעבירה שבה עסקינן, ולהעמידה אל מול עונשי המאסר אשר הוטלו על כל אחד מהמערערים.

מדיניות הענישה ביחס לעבירה לפי סעיף 332א(ב) לחוק העונשין ועבירות נלוות המבוצעות כחלק מהתפרעויות על רקע המבצע "שומר חומות"

24. כפי שכבר צוין על ידי, ידוי אבן או חפץ אחר "לעבר כלי תחבורה בנסיעה, באופן שיש בו כדי לסכן את בטיחותו של הנוסע בכלי התחבורה או את מי שנמצא בקרבת כלי התחבורה, במטרה לפגוע בנוסע או במי שנמצא בקרבה כאמור" - הוא מעשה שנופל בגדרה של עבירה בעלת חומרה מפליגה. העונש המרבי שהמחוקק קבע למי שמבצע עבירה כאמור הוא 20 שנות מאסר.

25. למרות זאת, בתי המשפט נוהגים להטיל עונשי מאסר מדודים ומרוסנים בגין עבירה זו כאשר מבצע העבירה הוא אדם צעיר נטול הרשעות קודמות, אשר מודה במעשיו ומכה על חטא. עונשים אלה נעים בין 20 ל-24 חודשי מאסר מאחורי סורג ובריא כשמדובר בנאשם קטין, ובין 30 ל-38 חודשים במקרהו של נאשם בגיר (ראו, מני רבים: ע"פ 5124/23 פלוני נ' מדינת ישראל (31.10.2023); ע"פ 475/24 פלוני נ' מדינת ישראל (20.5.2024); וכן ע"פ 6106/23 עמרני נ' מדינת ישראל (15.5.2024)).

26. באין הודאה וחרטה כנה, הקלות כאמור ככלל לא תינתנה. נאשם בגיר בעל עבר פלילי מכביד, אף הוא לא ייהנה מהקלות אלה.

27. במקרה שלפנינו, איני רואה כל סיבה לסטות מאמות מידה אלו, המקלות ממילא, ביחס לאדם וסלימאן, ובוודאי שאין כל סיבה לסטות מהן ביחס לטלעת. ניסיון שיקומו של סלימאן לא עלה יפה; ובמקרהו של טלעת, מדובר במי שתואר על ידי שירות המבחן כאדם שדואג לעצמו ולמשפחתו אך מתקשה עד-מאד לבחון את עצמו ואת דפוסיו העברייניים. מצבו השיקומי של אדם נראה טוב בהרבה, אולם גם הוא אינו מתקרב לתיקון מלא ולמהפך אישיותי הדרושים בעניינו, כמי שעבר עבירה בעלת "חומרה יתרה" כמשמעה בסעיף 40ד(ב) לחוק העונשין. ערעוריהם של שלושת המערערים הללו נדונו אפוא לדחייה; ואיני רואה לנכון לשעות לבקשות רחמים בעניינם, שכן, מי שמרחם על עבריין שעבירתו מצדיקה הטלת עונש מרתיע אשר מרחיקו מהחברה - ועל ידי כך ממזער את הסיכון הנשקף ממנו לציבור - אינו מרחם על הקורבן הבא (ראו: ע"פ 7850/21 דסוקי נ' מדינת ישראל, פסקה 15 לפסק דיני (9.6.2022)). כאמור, המערער היחיד שראוי לענישה שיקומית, אשר תואמת את המלצת שירות המבחן לנוער, הוא חא"ב - מהטעמים שמניתי לעיל.

28. סוף דבר: אם דעתי תישמע ותתקבל על דעת חבריי, ערעוריהם של אדם, סלימאן וטלעת יידחו, ואילו ערעורו של חא"ב יתקבל באופן שתקופת מאסרו תופחת לכדי 9 חודשים, אשר ירוצו בדרך של עבודות שירות, וכן יוטל עליו צו מבחן למשך שנתיים - כאשר המאסר המותנה שהושת עליו בגזר הדין קמא יוסיף לעמוד על כנו.

29. הממונה על עבודות שירות יגיש חוות דעתו באשר להתאמתו של חא"ב לביצוע עבודות שירות ועל מהותן של עבודות כאמור, זאת בתוך 45 יום.

אלכס שטיין
שופט

השופט יוסף אלרון:

אני מסכים.

יוסף אלרון
שופט

השופט רות רונן:

אני מסכימה לתוצאת פסק דינו של חברי, השופט א' שטיין. גם לטעמי אין מקום להתערב בעונש שגזר בית המשפט המחוזי על אדם, סלימאן וטלעת. עונש זה הוא עונש הולם וראוי בהתאם למדיניות הענישה הנוהגת, וודאי שאינו כזה המצדיק התערבות של ערכאת הערעור. משהעונש שהוטל על המערערים הללו הוא הולם, יש לבחון האם היה מקום לסטות ממנו מטעמי שיקום.

לטעמי, גם אם נחיל על מערערים אלה את הוראת סעיף 40ד(א) לחוק העונשין, הרי לאור התסקירים העדכניים של שירות המבחן - לא ניתן לקבוע לגביהם בשלב זה כי הם השתקמו; ואף לא כי יש סיכוי של ממש שישתקמו. הדברים יפים בעיקר בכל הנוגע לטלעת, אולם גם ביחס לאדם וסלימאן - חוות הדעת של שירות המבחן מעידות על כך שחרף כבדת הדרך אותה עברו (ושעליה הם ראויים לכל שבח ועידוד), עדיין נשקף מהם סיכון, והם לא השתקמו במידה המצדיקה את התערבותנו בעונשים שנגזרו עליהם מטעמי שיקום.

לכן, אינני רואה לנכון להתייחס לאבחנה שערך חברי בין הוראת סעיף 40ד(א) לבין הוראת סעיף 40ד(ב), וליישומה של אבחנה זו על עבירה של ידוי אבן או חפץ אחר לעבר כלי תחבורה בנסיעה באופן שיש בו כדי לסכן את הנוסע בו או את מי שנמצא בסמוך אליו. בכלל זה, אינני רואה לנכון להתייחס לשאלה האם ובאילו נסיבות עבירה כזו (או כל עבירה אחרת) היא בעלת "חומרה יתרה" בהתאם לסעיף 40ד(ב); מהם התנאים בהם ניתן להטיל על נאשם ענישה שיקומית כשמדובר בעבירה בעלת "חומרה יתרה"; ובשאלה מהו העונש הראוי לעבירות בהן הואשמו המערערים בנסיבות שונות מנסיבות המקרה דנן.

אני מסכימה גם לתוצאת פסק דינו של חברי ביחס לחא"ב, אשר כעולה מתסקיר שירות המבחן - ערך תיקון משמעותי בחייו, תוך ניצול מלא ואפקטיבי של ההזדמנויות השיקומיות שניתנו לו. כאשר אלה הם פני הדברים - הרי החוק מאפשר סטייה ממתחם העונש ההולם, סטייה שיש בה כדי לתמרץ נאשמים בנסיבות עתידיות לפעול באופן דומה. שיקום מלא ומוצלח

שכזה, מיטיב כמובן לא רק עם הנאשם עצמו (שכן הוא מקל עמו בעונש שמוטל עליו, ואף מאפשר לו עתיד שונה מאשר זה שהיה צפוי לו אלמלא כן), אלא שהוא מיטיב עם החברה בכללותה - שחלף עבריין "הרוויחה" אזרח מועיל הרואה עצמו כחלק מהחברה ומחויב לה.

רות רונן
שופטת

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט אלכס שטיין.

ניתן היום, ז' סיוון תשפ"ה (03 יוני 2025).

רות רונן
שופטת

אלכס שטיין
שופט

יוסף אלרון
שופט